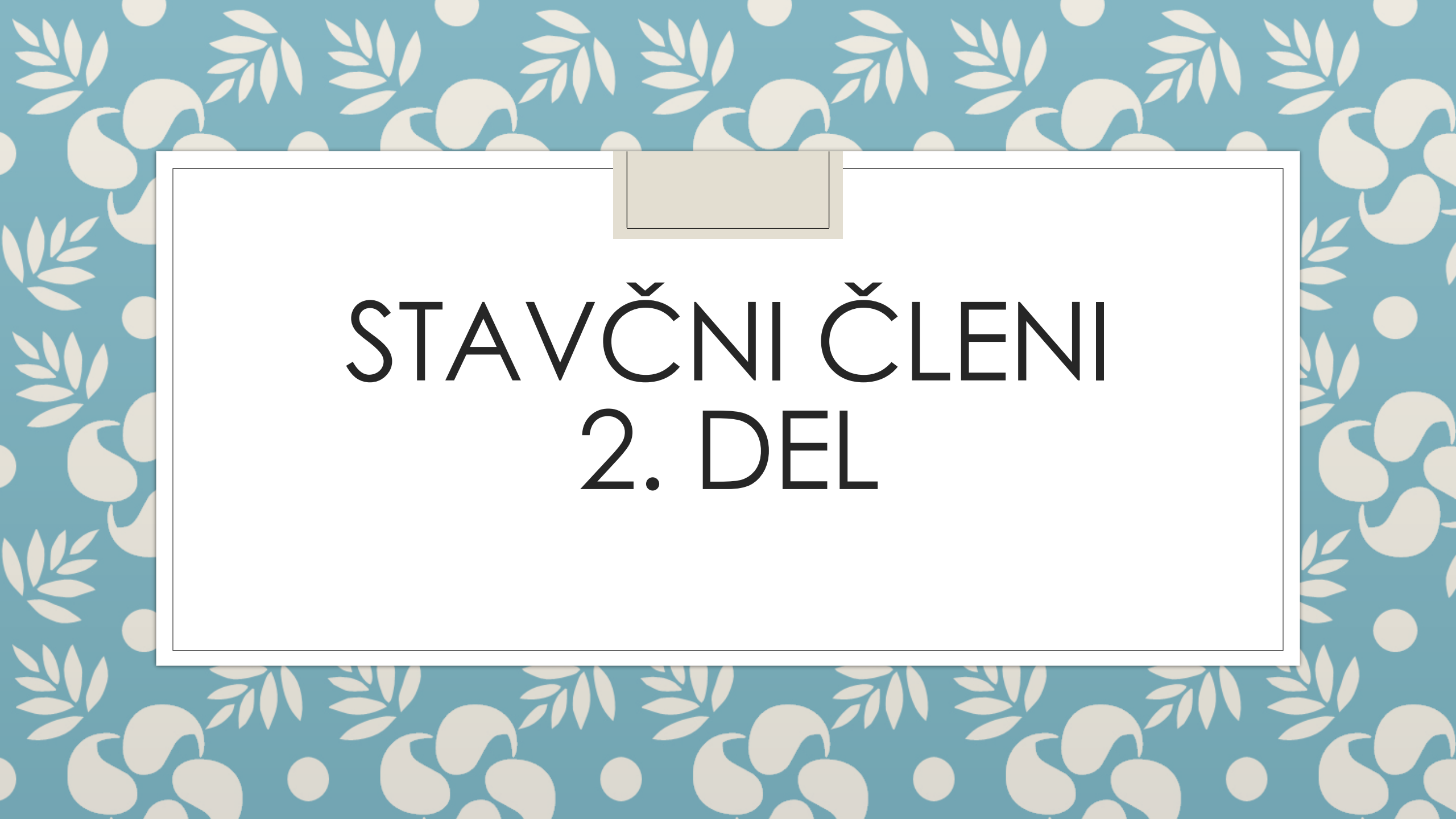

STAVČNI ČLENÍ

2. DEL

Prepiši v zvezek.

Predmet (pred.)

Predmet je stavčni člen, po katerem se sprašujemo z vprašalniciami:

Koga ali česa
Komu ali čemu
Koga ali kaj
(O) kom ali (o) čem
S kom ali s čim

+ POVEDEK?

Prve vprašalnice se nanašajo na osebe, druge pa na vse ostalo.

Si opazil, da manjka vprašalnica za 1. sklon? To je zasedel osebek.

Predmet podčrtamo z dvema ravnima črtama _____. Pod črto pripišemo še sklon.

Predmet je lahko v povedi eden, včasih pa jih je tudi več. Predmet je sestavljen iz ene besede ali iz več besed.

Poglejmo si nekaj primerov. Prepiši jih v zvezek.

Mama je kupila nove čevlje.

pred., 4. skl.

(Koga ali) kaj je kupila? Nove čevlje.

Očetu je zobozdravnik izpulil zob.

pred., 3. skl.

pred., 4. skl.

Komu (ali čemu) je izpulil? Očetu.
(Koga ali) kaj je izpulil? Zob.

Babica mi je pripovedovala o svojem otroštvu.

pred., 3. skl.

pred., 5. skl.

Komu (ali čemu) je pripovedovala? Mi. (Meni)
(O kom ali) o čem je pripovedovala? O svojem otroštvu.

Miha je prebral knjigo.

pred., 4. skl.

Koga ali kaj je prebral? Knjigo.

Mina ni prebral knjige.

pred., 2. skl.

Koga ali česa ni prebral? Knjige.

Če povedek zanikamo, se predmet v tožilniku zamenja s predmetom v roditelju.

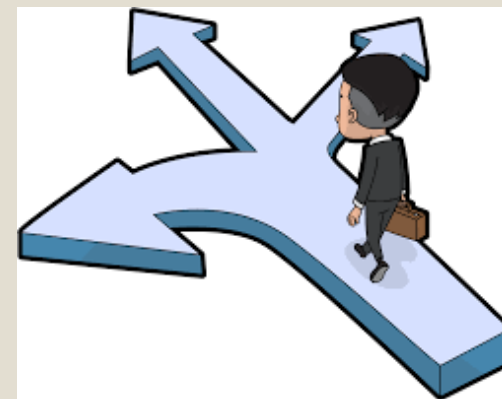

Sedaj pa rešuj naloge v 2. delu delovnega zvezka, ki se nanašajo na predmet, začnejo se na strani 95 (od 1. do 10. naloge).

Prislovna določila

Prejšnji teden si izvedel, da obstaja več vrst prislovnih določil:

- prislovno določilo kraja,
- prislovno določilo časa,
- prislovno določilo načina,
- prislovno določilo vzroka.

Prepiši v zvezek.

Prislovna določila

Vsa prislovna določila podčrtamo s poševnimi črticami //. Če sta dve različni prislovni določili skupaj, se eno označi v drugo smer, da ju grafično ločimo.

Na potovanja **vedno** vzamem fotoaparata.

////////// \\\\\\\\\\\\
p. d. k. p. d. č.

Prislovna določila so lahko iz ene besede ali iz več besed.

Včasih težko ločimo prislovno določilo in predmet, takrat upoštevamo pravilo, da ima prislovno določilo prednost pred predmetom.

Poved, ki vsebuje prislovno določilo in ne predmeta. Srce ji bije brez prestanka. Kako ji bije? Brez prestanka. Brez (koga ali) česa ji bije?

//////////
p. d. n.

Poved, ki vsebuje predmet. V Španijo je šla s prijateljico. S kom (ali s čim) je šla? S prijateljico.

pred., 6. skl.

Prepiši v zvezek.

Prislovno določilo kraja (p. d. k.)

Po prislovnem določilu kraja se sprašujemo KJE, KAM, KOD, OD KOD, DO KOD + povedek.

V gozdu rastejo gobe.   Kje rastejo? V gozdu.

/////////////////
p. d. k.

Rad bi odpotoval v čudežno deželo.   Kam bi odpotoval?
V čudežno deželo.

/////////////////////////
p. d. k.

Povsod je hodil.   Kod je hodil? Povsod.

/////////////////
p. d. k.

Prihajam iz Cerknice.   Od kod prihajam? Iz Cerknice.

/////////////////
p. d. k.

Prepiši v zvezek.

Prislovno določilo časa (p. d. č.)

Po prislovnem določilu kraja se sprašujemo KDAJ, KOLIKO ČASA, OD KDAJ, DO KDAJ + povedek.

Zjutraj pojem zajtrk. Kdaj pojem? Zjutraj.

//////////

p. d. č.

Od jutra do večera mislim na svojo sošolko. Koliko časa mislim? Od jutra do večera.

////////////////////////////////////

p. d. č.

Do petka se bom naučil pesmico. Do kdaj se bom naučil? Do petka.

//////////

p. d. č.

Prepiši v zvezek.

Prislovno določilo načina (p. d. n.)

Po prislovnem določilu načina se sprašujemo KAKO + povedek.

Sošolec me je **lepo** pogledal.

////////

p. d. n.

Gleda **kot tele v nova vrata**.

////////////////////////////////////

p. d. n.

Molče mu je odgovorila.

////////

p. d. n.

S solzami v očeh mu je izpovedala ljubezen.

////////////////////////////////////

V Španijo bomo šli **z letalom**.

////////////////////////////////////

p. d. n.

Kako je pogledal? **Lepo**.

Kako gleda? **Kot tele v nova vrata**.

Kako je odgovorila? **Molče**.

Kako je izpovedala? **S solzami v očeh**.

Kako bomo šlo? **Z letalom**.

Bi se tukaj mogoče vprašal: (S kom ali) s čim bomo šli? Spomni se, prislovna določila imajo prednost pred predmeti.

Prepiši v zvezek.

Prislovno določilo vzroka (p. d. v.)

Po prislovnem določilu vzroka se sprašujemo ZAKAJ + povedek.

Zaradi poškodovane noge nisem šel na izlet.

////////////////////////////////////

p. d. v.

Zakaj nisem šel? Zaradi poškodovane noge.

Od skrbi ni mogel zaspati.

//////////

p. d. v.

Zakaj ni mogel zaspati? Od skrbi.

Križno jamo so zaradi močnega deževja zaprli za obiskovalce. Zakaj so zaprli? Zaradi močnega deževja.

////////////////////////////////////

p. d. v.

V spodnjih povedih določi stavčne člene in rešitve pošlji svoji učiteljici. Zgleduj se po rešenem primeru.

Sestrica je pozno zvečer jokajočega bratca ljubeče potolažila.

os. p. d. č. pred. 4. sk. p. d. n. pov.

Moj sošolec Tine je domačo nalogo vedno prepisal med odmorom.

Prejšnji teden sem si v knjižnici izposodil knjigo Sto dni v puščavi.

Zaradi slabega počutja se je Mitja na potovanje odpravil nekaj dni kasneje.

Popoldne so se umirjeno sprehajali po parku z eksotičnimi rastlinami.

Na tem potovanju sem si natančno zapisal vse pomembnejše podatke.

Sedaj pa rešuj naloge v 2. delu delovnega zvezka, ki se nanašajo na prislovna določila, začnejo se na strani 99 (od 1. do 12. naloge).